

Ansökan verksamhetsbidrag RFSU Uppsala

Socialnämnden Enköping

Kontaktuppgifter

Kontaktperson: Micha Tage Camara Sylvan

E-post: micha-tage.camara.sylvan@rfsu.se

Telefonnummer: 0720719834

Problemformulering

Unga och vuxna är en grupp som riskerar att både utsättas för och utsätta andra för våld, kränkningar eller övergrepp. I UngKAB23 svarade 11 procent av unga och unga vuxna att det har utsatts för någon form av fysiskt våld i samband med sex, för tjejer var det 19 %. Vidare uppgav 13% att de hade erfarenhet av penetration mot sin vilja, och bland unga kvinnor uppgick denna andel till 24% (Folkhälsomyndigheten 2025). Unga utsätts även för våld i digitala miljöer. Exempelvis uppgår 15 % av unga kvinnor i Sverige att de har förmått att utföra en sexuell handling mot sin vilja via en webb- eller mobilkamera. Att bli utsatt för sexuellt våld eller våld i en nära relation kan få långsiktiga konsekvenser för individen, exempelvis i form av psykisk ohälsa eller missbruk (Nationellt centrum för kvinnofrid, 2025). Genom att förebygga våld motverkas därmed även andra former av social utsatthet.

Våld i ungas nära relationer kan präglas av mönster av makt och kontroll samt normaliseringsprocesser som sker oberoende av kön, könsidentitet, könsuttryck och sexuell läggning. Samtidigt behövs i det våldsförebyggande arbetet även ett jämställdhetsperspektiv och beaktande av hur destruktiva könsnormer kan bidra till våld, vilket lyfts av Jämställdhetsmyndigheten i deras handbok *Inget att vänta på* (2023).

Skolan utgör en viktig arena för våldsförebyggande arbete (MUCF, 2013). Genom skolkontexten kan ungdomar nås i stor omfattning, vilket möjliggör att våld kan motverkas på bred front. Enligt en rapport från Skolinspektionen (2025) finns det emellertid brister i skolors arbete med såväl sexualundervisning som det värdegrundsarbetet där åtgärder mot diskriminering, trakasserier och våld ingår. Lärare kan uppleva en osäkerhet inför att undervisa om sexualitetsfrågor, vilket resulterar i att eleverna inte erhåller tillräcklig kunskap. Detta bidrar i sin tur till att eleverna går miste om möjligheten att utveckla ett förhållningssätt till sexualitet, identitet och relationer som vilar på ömsesidighet, samtycke och kommunikation.

Insatserna i detta projekt utgör ett komplement till skolors arbete med att främja ömsesidiga relationer samt förebygga olika typer av våld, med särskilt fokus på sexuellt våld i ungas nära

relationer. Genom insatsen ges unga utrymme och möjlighet att reflektera och samtala om normer och kommunikation i såväl egna som andras relationer. De erhåller även information om samhällets stödinsatser för våldsutsatta, vilket skapar ökade förutsättningar för målgruppen att söka hjälp.

Insatsen riktas även till skolpersonal och bidrar till att stärka deras kompetens att arbeta våldspreventivt utifrån läroplanens kunskapsområde *Sexualitet, samtycke och relationer*. Skolverket rekommenderar skolor att vid behov anlita externa aktörer inom området, där RFSU utgör en av de organisationer som myndigheten hänvisar till. Skolpersonal kontakter kontinuerligt RFSU Uppsala för att boka utbildningsinsatser rörande frågor som samtycke, sexuella övergrepp och ömsesidighet.

Projektet kompletterar således även Enköpings kommuns socialnämnds verksamhet genom att förebygga sexuellt våld och informera om stödinsatser. I och med att projektet även har ett integrerat jämställdhetsperspektiv, där frågor relaterade till könsnormer lyfts, bidrar projektet till kommunens jämställdhetsarbete. Vidare verkar projektet brottsförebyggande genom att motverka våldsutövande bland unga, vilket i förlängningen gynnar samhället i stort.

Bakgrund projekt 2026

RFSU Uppsala har sedan 2023 bedrivit ett liknande projekt i Uppsala kommun i samarbete med Socialnämnden, vilket under innevarande år utvidgades till Enköpings kommun. Det är med stor glädje vi ansöker medel för fortsatt verksamhet i Enköping 2027, då årets insatser i samarbete med Socialnämnden blev en stor framgång. En rapport som påvisar god måluppfyllelse inom samtliga områden samt en dokumenterat hög efterfrågan på RFSU:s insatser för ungas rätt till ett liv fritt från våld kommer att slutberedas och presenteras för nämnden senare i år.

Utbildningsinsatser har genomförts på skolor i Enköpings kommun, i nära samarbete med skolornas engagerade personal och elever. Genom passen och elevernas aktiva deltagande har deras kunskap och medvetenhet ökat inom relationer, gränssättning, kommunikation, ömsesidighet och könsnormer. Efterfrågan på utbildningspassen var stor, vilket innebar att skolorna fick passen enligt först till kvarn-principen.

Se nedanstående citat angående fortsatta önskemål om pass även nästa år från skolor.

Tellussskolan: *“Såklart är vi intresserade av pass nästa år. Det var jättebra”.*

Kunskapsskolan: *“Vi är jättenöjda med er och upplägget. Det var jättebra att få ett längre tillfälle och verkligen diskutera detta ämne. Intresserade av pass nästa år, men helst redan i höst.”*

Korsängsskolan: *“Vi är intresserade av nya pass! Viktigt och bra att få in i skolan!”*

Efter utbildningspassen ges eleverna möjlighet att besvara en skriftlig utvärdering, och de svar som hittills inhämtats uppvisar mycket goda resultat. På frågan om vad eleverna har tagit med sig från insatsen synliggörs en ökad medvetenhet kring samtycke och handlingsutrymme, vilket exemplifieras i citat som: “Jag har lärt mig om samtycke” och “hur man ska göra om man ser att någon inte vill”. En fråga i utvärderingen är om de kan berätta om något som varit bra med passet och då har några svarat “det var tryggt och de gick att säga sina åsikter”, “Att jag lärt mig om olika situationer om samtycke” och “Att man fick prata, diskutera och vara aktiv”.

Beskrivning av projektet

RFSU Uppsala ämnar med projektet att bidra till att motverka sexuellt våld i ungas nära relationer. Verksamheten, som omfattar utbildningsinsatser på högstadie- och gymnasieskolor i Enköpings kommun, riktar sig till unga och unga vuxna i syfte att stärka deras handlingskompetens gällande: våld i ungas nära relationer, könsnormer, ömsesidighet, gränssättning och kommunikation.

Mål

Under 2027 har unga och unga vuxna, i Enköpings kommun, fått stärkta förutsättningar att leva ett liv fritt från våld genom att deras handlingskompetens avseende våld i ungas nära relationer och ömsesidighet har stärkts.

Efter att eleverna har deltagit i Vill du?-passen förväntas de ha fördjupade kunskaper om samtycke, ömsesidighet, destruktiva könsnormer, sexuella trakasserier och våld, samt om sin rätt till en jämställd och god sexuell hälsa. De förväntas även ha ökad tillgång till information och stödinsatser som främjar sexuell hälsa, samt en stärkt handlingskompetens att sätta egna och respektera andras gränser.

Måluppfyllelsen i denna insats baseras på antagandet att ökad kunskap, som uppnås genom ett beprövat pedagogiskt arbetssätt, leder till en stärkt handlingskompetens hos individen. Detta möjliggör i sin tur medvetna och informerade val gällande hälsa, relationer och sexualitet.

Aktiviteter

RFSU Uppsala kommer att genomföra 26 utbildningspass för elever samt en utbildning för yrkesverksamma i Enköpings kommun. Inom ramen för detta arbete används det våldspreventiva materialet och metodupplägget *Vill du?* vid samtliga tillfällen där elever på högstadie- och gymnasienivå deltar.

Budget

Typ av kostnad	Budgeterad kostnad
Fortbildning utbildare - förtäring	1 000 kr
Utbildningsinsatser - arvode utbildare	33 597 kr
Utbildningsinsatser - resekostnader	2 240 kr
Utbildningsinsatser - material	1 500 kr
Personalkostnad - projektledning 20% i 12 månader	139 200 kr
Personalkostnad - arbetsledning och OH	42 182 kr
Totalt kostnad:	219 719 kr

